

Dansk Miljøteknologi: Vandplaner skal ikke længere være på forurenernes vilkår

I 1980'erne var den danske miljøindsats på sit højdepunkt, og vi fik vendt negative tendenser til det bedre. Men i dag er vanddebatten domineret af nøl og besparelser. Vi skal finde ambitionerne frem igen, skriver Søren Bukh Svenningsen.

Søren Bukh Svenningsen, direktør, Dansk Miljøteknologi

Den danske vandmiljøindsats var fra begyndelsen i 1980'erne en solstrålehistorie. En hyppig fortælling er, at det begyndte lidt tilfældigt med "en spand døde hummere på en havn i Nordsjælland", men sandheden er en anden.

Nemlig at der lå grundige analyser af vandmiljøets elendige tilstand og mangfoldige overvejelser bag de planer, som nu blev iværksat. De døde hummere i TV-avisen var et wake-up-call, som blev dygtigt brugt af grønne organisationer og målrettede politikere til at igangsætte en udvikling frem mod et renere vandmiljø. De første danske vandmiljøplaner så dagens lys.

Og de virkede. En indsats over for landbrugets udledninger af næringsstoffer og en massiv renseindsats over for byernes og industriens spildevandsudledninger betød, at det danske vandmiljø fik det bedre, om end vi langt fra kom i mål.

En væsentlig sideeffekt af indsatsen blev, at danske vandvirksomheder inden for renseteknologi og udstyr fik et gevaldigt internationalt forspring og i mange år kunne skabe eksportbaserede arbejdspladser i vandsektoren, efterhånden som andre lande fulgte med i miljøindsatsen. Gode regler skaber

innovation og marked. Sådan var det dengang, og sådan vil det stadig være i dag.

Vend tilbage til den fremsynede tilgang

Desværre fortsatte de gode takter ikke i det nye århundrede. EU fik ganske vist vedtaget Vandrammedirektivet, som skulle skabe "god økologisk tilstand" i kystvande, søer, vandløb og grundvand, og det burde have skærpet vandmiljøindsatsen i hele Europa og dermed udbygget Danmarks teknologiske førerposition.

Men i stedet blev det den fremherskende politiske ambition at slække på miljømålene, dispensere og udskyde nødvendige indsatser. Fokus var mere på forurenernes vilkår, som helst ikke måtte belastes, end på at sikre fremgang for vandmiljøet.

Nu nærmer vi os så tredje og sidste vandplanperiode under Vandrammedirektivet. Og debatten går stadig på, at indsatsen ikke må blive for dyr, og kan vi ikke skære lidt ned på ambitionsniveauet?

Må jeg ikke foreslå, at vi vender tilbage til den fremsynede tilgang? At vi ser på muligheder og positive gevinster ved at forstærke indsatsen for et rent vandmiljø.

Udsigten til, at vi kan bade ved vores kyster uden at blive ramt af giftige alger på grund af iltsvind. At vi kan bade året rundt uden sundhedsfare på grund af overløb fra kloakkerne med ubehagelige bakterier og miljøfarlige kemikalier. At lystfiskere og naturelskere kan opholde sig ved vores mange dejlige vandløb og måske endda fange en fisk.

Lad os kort sagt vedtage, at nu skal vi nå målet om god tilstand i vores vandmiljø – ved kysterne, i søerne og i vandløbene – og det skal være senest i 2027.

Dansk teknologi skal understøtte klimavenlig rensning

En sådan ambitiøs indsats skal rumme både udledninger fra landbruget og spildevandet fra husholdninger og industri. Hvis vi griber det rigtigt an, kan vi ovenikøbet igen skabe en førerposition for dansk vandteknologi.

Vandplanerne bør suppleres med opdaterede spildevandsplaner i alle kommuner, hvor nye og teknologisk opdaterede rensningsanlæg udover bedre rensning for næringsstoffer og miljøfremmede stoffer også vil kunne være moderne ressourceanlæg, der genvinder eksempelvis fosfor, og som udnytter det organiske indhold i spildevandet til at producere energi og nye materialer. Moderne renselanlæg bør være ressourcefabrikker – i overensstemmelse med tankegangen om cirkulær økonomi.

På verdensplan skal langt mere spildevand renses for at nå FN's verdensmål. Hvis det kommer til at ske på "gammeldags vis" vil det blive en energisluger af rang.

Men hvis vi lykkes med at eksportere den nyeste danske teknologi og viden om klimavenlig vandrensning, kan vi gavne både det globale klima og det lokale miljø.

Lad os se på muligheder og ikke begrænsninger i de kommende vandplaner.